

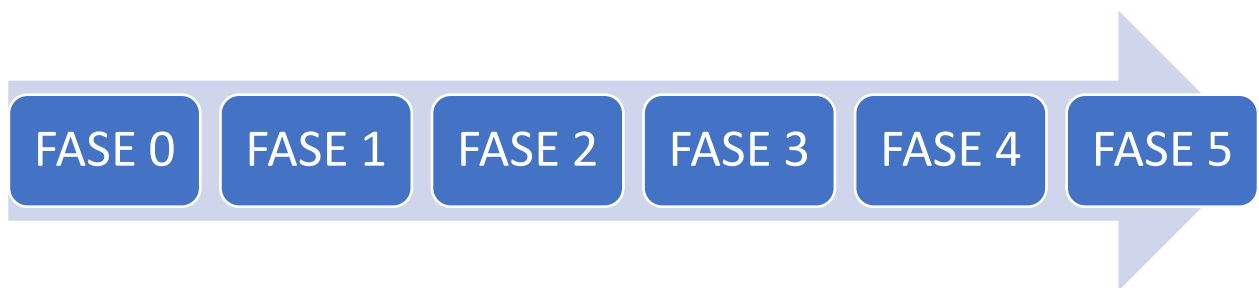
Handelingsprotocol seksueel grensoverschrijdend gedrag voor judoclubs

Een handelingsprotocol beschrijft de stappen die de aanspreekpersoon integriteit (API) kan zetten wanneer er een melding, onthulling of vaststelling is van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Het is echter geen vaststaand scenario. Als CLUB-API zal je steeds beslissingen moeten nemen in functie van de ernst en aard van de situatie en in overleg met clubbestuurders; VJF-API en eventueel experts buiten de judoclub.

Een handelingsprotocol maakt deel uit van een transparant reactiebeleid en biedt je als API een houvast.

Hoe te handelen bij een melding van incident (een vermoeden, onthulling of vaststelling)?

Stappen	GROEN	GEEL	ROOD	ZWART
Fase 0	Melding, onthulling, vaststelling			
Fase 1	In kaart brengen van situatie			
Fase 2	Inschatten van ernst van situatie & advies			
Fase 3	Uitvoeren advies			
	Interne opvolging			
			Hulpverlening tuchtregeling	
			Politie/justitie	
Fase 4		Nazorg en evaluatie		
Fase 5		Beleid en verbeteracties		

Fase 0 Melding, onthulling, vaststelling

Een beleid staat of valt met de meldingsbereidheid van medewerkers of andere betrokkenen bij situaties waar (seksuele) integriteit wordt bedreigd.

De meldingsbereidheid verhoogt indien:

- het **duidelijk** is **aan wie** kan en mag **gemeld** worden. De API zal zich moeten profiëren binnen de club en alle leden en betrokkenen krijgen de informatie die nodig is om te weten bij wie men terecht kan;
- de melder **ziet wat er met de melding gebeurt** en er een zorgvuldige klachtenbehandeling en voorzien is.

Bij de melding van een incident, zowel bij een vermoeden, onthulling als vaststelling, is het van belang zorgvuldig in kaart te brengen:

1. **Wat** de inhoud van de klacht of melding is
2. **Hoe** deze gegevens bij de API zijn terecht komen. De informatie kan rechtstreeks bij de CLUB-API komen van één van de leden (of familie of/en via het clubbestuur). Afhankelijk van hoe deze informatie gedeeld wordt kan het nodig zijn extra informatie in te winnen, om de melding verder in kaart te brengen.
3. **Wie** is de melder? Vaak is de melder maar een derde persoon en niet het slachtoffer of een rechtstreeks betrokkene. Soms is de 'melder' ook geen rechtstreeks getuige van een voorval, maar werd door een betrokkene op de hoogte gebracht. Er kan dus heel wat ruis op de communicatie zitten.

Indien de melder wel een rechtstreeks betrokkene is:

- Check alvast wat de betrokkene(n) verwacht(en)
- Hou steeds rekening met de wens van het slachtoffer
- Leg op voorhand jouw rol als API uit en hoe je omgaat met de melding (discretieplicht, maar indien het over strafbare feiten gaat, leg je uit dat je dit moet melden (schuldig verzuim))

Fase 1 In kaart brengen van situatie

Bij de melding van een incident, is het van belang dat de CLUB-API alles zorgvuldig in kaart brengt:

- Wie zijn de betrokkenen: mogelijke slachtoffer(s), mogelijke pleger(s), mogelijke andere betrokkenen of getuigen?
- Wat is er bekend over de feiten? Wat is er nog niet bekend? Wat is nog niet duidelijk?
- Wat zijn de informatiebronnen? Hoe zijn we de feiten te weten gekomen? Waarop is een eventueel vermoeden gebaseerd? Wat is er concreet gezien en/of gehoord?
- Welke belangrijke informatie ontbreekt nog?

In een gesprek met de melder:

- Luister naar de melding, stel open en gerichte vragen
- Zorg waar mogelijk voor de veiligheid van de melder
- Toon empathie met de melder
- Geef uitleg over de rol van de Club API en spreek af over de volgende stappen

Verzamelen van objectieve gegevens:

- Ga niet op onderzoek uit, maar ga een aantal feitelijkheden na (inschattingsgesprek)
- Breng in kaart wie de betrokken zijn en van wie je nog informatie nodig hebt om de situatie in te kunnen schatten
- Maak een inschatting van hoe acuut de situatie is

Communicatie en registratie:

- Vertrouwelijk behandelen van de melding maar geen anonimiteit beloven (discretieplicht cfr beroepsgeheim)
- meldingsplicht en rapportering (al of niet geanonimiseerd) van de melding aan het bestuur van de club

Doorverwijzing bij acuut gevaar:

- Wanneer de situatie een acuut gevaar betreft, verwijst je onmiddellijk door naar de hulpverlening of naar de politie (zie fase 3)
- Check dit vermoeden van acuut gevaar bij 1712 of het CAW of VK

Extra:

- Als club heb je zicht op waar de betrokkenen en vooral de pleger nog actief is (in andere clubs, op stages, sportkampen...). Breng dit in deze stap ook in kaart en ga discreet na of er in de andere contexten ook zaken gebeurd zijn.

Fase 2 Inschatten van de ernst & advies

In deze fase probeer je tot een inschatting te komen van de ernst van de feiten. Divers intern of extern overleg kan je hierbij helpen indien nodig. Wanneer het duidelijk een groene of gele vlag betreft (geen of licht seksueel grensoverschrijdend gedrag) is dit niet steeds nodig. Bij ernstiger feiten is het goed een vorm van collegiaal overleg te plannen. Handel nooit alleen.

Intern overleg:

- De Club API kan een vorm van collegiaal overleg houden met een aantal bestuurders/medewerkers die mee kunnen helpen bij het maken van een inschatting.
- Organiseer dit gesprek snel en gebruik de elementen uit het inschattingsgesprek
- Je kan gebruik maken van het Vlaggensysteem om de ernst te beoordelen
- Ook de wettelijke bepalingen en de bestaande gedragscodes kunnen helpen bij het maken van een inschatting

Extern advies:

- De Club API kan ook terecht bij de VJF API voor een extern advies
- Daarnaast is het ook mogelijk om de volgende externe instanties te raadplegen voor advies:
  - 1712
  - Vertrouwenscentrum Kindermishandeling van uw regio (minderjarigen)
  - Centrum Algemeen Welzijnswerk (volwassenen)
  - Extern advies bij de ICES

Advies formuleren:

- Hou bij je advies rekening met de verwachtingen van de betrokkenen
- Ga na wat er intern moet gebeuren (korte/lange termijn) en naar welke doelgroepen er gecommuniceerd moet worden en/of het nodig is om door te verwijzen naar hulpverlening, politie/justitie of tuchtrecht.
- Indien het gaat over eerder lichte feiten (groene / gele vlag) zal er vaak een interne opvolging volstaan. Voor de reactiewijzen korte en lange termijn kan men zich baseren op het vlaggensysteem.
- Bij rode en zwarte vlag kan men zich voor de interne opvolging ook baseren op de reactiewijzen per vlag, en doorverwijzen naar hulpverlening en/of politie/justitie en/of tuchtrecht van de federatie.

- **Groene** vlag: aanvaardbaar en positief seksueel gedrag
- **Gele** vlag: occasioneel licht grensoverschrijdend gedrag
- **Rode** vlag: zorgwekkend grensoverschrijdend gedrag
- **Zwarte** vlag: zwaar seksueel grensoverschrijdend gedrag

Groene vlag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
	Interne opvolging: <ul style="list-style-type: none"> • Reactie korte termijn + afspraken • Aandacht voor veilige context en toezicht 		
		Externe opvolging: <ul style="list-style-type: none"> • Afwegen doorverwijzing hulpverlening • Tuchtregeling 	
		Aangifte: <ul style="list-style-type: none"> • Afwegen doorverwijzing justitie & andere maatregelen 	

Communicatie:

- Maak afspraken over een terugkoppeling naar het clubniveau (club API en/of clubbestuur)
- Spreek goed af over de terugkoppeling naar de betrokkene, de melder en eventueel andere betrokkenen
- Let op dat de privacy van betrokkenen niet geschaad wordt (discretieplicht), wees je bewust van je rol als API m.b.t. schuldig verzuim en meldplicht

Registratie:

- Het advies wordt geregistreerd in een verslag
- De vertrouwelijkheid en discretieplicht wordt gerespecteerd, de documenten beveiligd

Fase 3 Uitvoeren van het advies

Voor het uitvoeren van het advies is de regie in handen van de club API en/of clubbestuur. Op vraag van de Club API en/of clubbestuur kan VJF API deeltaken opnemen. Er moet case per case (volgens de ernst : geel – rood) bekeken worden wie de verantwoordelijkheid heeft (club/federatie/ethische commissie/externe opvolging).

- **Groene** vlag: aanvaardbaar en positief seksueel gedrag
- **Gele** vlag: occasioneel licht grensoverschrijdend gedrag
- **Rode** vlag: zorgwekkend grensoverschrijdend gedrag
- **Zwarte** vlag: zwaar seksueel grensoverschrijdend gedrag

	groen	geel	rood	zwart
Interne opvolging	Informeren, normaliseren	(Pedagogisch) reageren Afspraken maken coaching	(Pedagogisch) reageren Afspraken maken Toezicht en veiligheid garanderen Opvang betrokkenen Herstelbemiddeling Nazorg	(Pedagogisch) reageren Afspraken maken Toezicht en veiligheid garanderen Opvang betrokkenen Herstelbemiddeling Nazorg Sancties
Doorverwijzen hulpverlening en bemiddeling			Opvang slachtoffers Opvang plegers Opvang andere betrokkenen Bemiddeling	
Tuchtregeling			Doorverwijzen naar tuchtcommissie /Ethische Commissie Opvolgen besluiten	
Politie/justitie			Aangifte bij politie door slachtoffer Aangifte door Club of federatie API Aangifte door derde	

Regie en verantwoordelijkheid:

- De regie is in handen van het bestuur, die ook de verantwoordelijkheid neemt.
- Als API start je zelf geen tuchtprocedure

Interne opvolging:

- Bij groene en gele vlag kan de federatie API adviseren hoe er (pedagogisch) kan gereageerd worden t.a.v. alle betrokkenen. Ook inzetten op het verduidelijken of herformuleren van afspraken, en/of coaching van de club hierbij, is een mogelijke actie.
- Bij rode en zwarte vlag kan het van belang zijn om na te gaan hoe de veiligheid van betrokkenen kan worden verbeterd en hoe toezicht kan worden geoptimaliseerd.
- Vaak moet er ook aandacht gegeven worden aan de opvang en nazorg van en voor alle betrokkenen in een incident. En in sommige gevallen kan het nodig zijn naar herstel te werken.
- Bij zwarte vlag is het nodig na te denken over de toepassing van sancties of tuchtmaatregelen zoals die in het reglement zijn opgenomen.
- Crisismanagement
- Communicatie

Hulpverlening:

- Bij rode en zwarte vlag spreken we over slachtoffers en eventueel ook plegers, en kan een doorverwijzing naar de hulpverlening of professionele bemiddeling nodig zijn.
- Daarmee stopt de verantwoordelijkheid van het Clubbestuur of de API niet, want ook na de doorverwijzing zal verdere opvolging en herstel nodig zijn.

Tuchtmaatregelen:

- Als API kan je de tuchtmaatregelen voorstellen. Mogelijkheden zijn:
  - Een berisping, verwittiging, vermaning of waarschuwing
  - Het verbod om deel te nemen aan één of meer activiteiten
  - Het verbod om rechten uit te oefenen
  - Het verbod om functies uit te oefenen
  - Schorsing voor bepaalde duur
  - Uitsluiting
- Het opleggen en opvolgen van tuchtmaatregelen is de verantwoordelijkheid van het bestuur, die hiervoor beroep kan doen op een tuchtcommissie, en kan terugvallen op een tuchtprocedure (tuchtreglement)
- Het is ook mogelijk voor lichte feiten reeds een lichte tuchtmaatregel voor te stellen.

Politie/Justitie:

- API kan betrokkenen informeren over de mogelijkheid om klacht in te dienen bij de politie/justitie. Het gaat in dit geval over strafbare feiten. Sommige 'lichtere' vormen zijn ook strafbaar (vb strafbaar seksisme) en hiervoor kan ook een aangifte gebeuren.
- Er zijn verschillende mogelijkheden om een strafrechtelijke procedure op te starten. Men kan zich:
  - burgerlijke partij stellen bij de onderzoeksrechter, of
  - een strafklacht neerleggen bij het parket, of
  - een aangifte doen bij de politiediensten.

- Na het opstarten van de procedure kan een onderzoek worden geopend:
  - Een opsporingsonderzoek
  - Een gerechtelijk onderzoek
- Hierop kan een zitting voor de bevoegde rechtbank volgen, of een seponering of buitenvervolgstelling
- Een vonnis
- Mogelijks een beroepsprocedure

Fase 4 - Nazorg en evaluatie

In de nasleep van een incident is er vaak weinig aandacht voor de beleving en de gevolgen daarvan voor alle betrokkenen. Zo kunnen gevoelens van onveiligheid of onrecht lang blijven aanslepen en ervaren mensen nadelige gevolgen. Meestal hebben betrokkenen behoefte aan meer en betere nazorg. Hier opnieuw is de regie in handen van de Club, en kan de federatie API een adviserende rol spelen.

Bovendien is gebleken dat hoe beter de organisatie de nazorg heeft georganiseerd hoe minder er sprake is van herhaling van dezelfde soort incidenten. Ook de transparantie over hoe het incident is opgevolgd, zorgt voor een gevoel van veiligheid en vertrouwen in de organisatie:

- Organiseer nazorggesprekken met betrokkenen. Meestal is het goed kort na de incidenten mensen de kans en de ruimte te geven om ervaringen te bespreken. Herhaal deze nazorggesprekken op korte termijn. Hiervoor kan je ook terecht bij de diensten voor slachtofferhulp van het CAW (groepsdebriefing).
- Heb ook aandacht voor de communicatie naar een bredere groep mensen
- Je maakt best afspraken rond hoe het clubbestuur terugkoppelt na het uitvoeren van de stappen van het advies (naar federatie API)
- Het incident wordt afgesloten met alle rechtstreeks betrokkenen, er is informatie over welke stappen zijn gezet, en welke nog zullen worden uitgevoerd
- Het kan belangrijk zijn de gevolgen in kaart brengen

Evaluatie van het proces bij alle betrokkenen kan waardevolle informatie geven over hoe de behandeling vanuit de club werd ervaren, en waar eventueel verbeterpunten zitten voor het beleid:

- Zijn mensen tevreden over hoe het incident werd opgevolgd?
- Verliep de communicatie goed?
- Wat liep goed en wat kon anders?

Fase 5 - Verbeteracties in het beleid

In veel gevallen is een incident een uitnodiging om kritisch naar het eigen beleid en de praktijk van de sportclub te kijken. Moeten er zaken worden aangepakt, zijn afspraken onduidelijk, is er teveel ruimte voor interpretatie, hoe wordt het toezicht uitgevoerd, zijn alle begeleiders vertrouwd met de basisafspraken enzovoort. Veel vragen dus. Tijd om een reflectie te maken en een paar verbeteracties voor te stellen en uit te voeren.

Bijlage 1 : Discretieplicht van de API

Wat?

Wanneer een API geconfronteerd wordt met een incident, is het belangrijk dat de API een zekere discretie in acht neemt.

Waarom?

Een API moet kunnen luisteren en empathie tonen met het slachtoffer. Daarnaast dient hij/zij een vertrouwensrelatie te hebben met de bevoegde personen binnen de sportclub. Discretie is hierbij van groot belang.

Concreet

Discretie betekent niet dat zaken geheim worden gehouden. Het betekent wel dat je voorzichtig bent met de informatie waarover je beschikt (geen informatie laten rondslingeren en vertrouwelijke of gevoelige informatie niet aan eender welke derde meedelen), dat je vooraf zorgvuldig afweegt welke informatie relevant is en wat kan of moet meegedeeld worden aan andere personen of organen van de sportclub die ter zake een bevoegdheid hebben. Het is immers belangrijk dat je je als API gedraagt zoals elke andere, redelijke en voorzichtige persoon zou doen in dezelfde omstandigheden. Bij jouw beslissing als API om bepaalde feiten waarvan je kennis hebt genomen aan te kaarten binnen de sportorganisatie, houd je rekening met :

- de ernst van de feiten op basis van de ontvangen informatie,
- het belang van de sportorganisatie dat erin bestaat de goede orde en correcte werking van de vereniging te verzekeren,
- het belang van het slachtoffer om het nodige begrip en bijstand te ontvangen,
- het belang van de vermeende plegger die ook recht heeft op verdediging en een vermoeden van onschuld.

Discreet zijn betekent ook dat je geen informatie verspreidt of meedeelt aan mensen die ter zake geen beslissingen kunnen nemen of geen bevoegdheid hebben. Roddelen en het verspreiden van geruchten zijn volledig uit den boze!

Zorg ervoor dat de persoon aan wie je informatie meedeelt zich ook discreet opstelt, zeker wanneer dit de wens is van het slachtoffer.

Discreet zijn is uiteraard niet hetzelfde als geheim houden. Het is zeker niet de bedoeling dat een API alles voor zichzelf houdt. Een API is niet gebonden door het beroepsgeheim.

Wanneer je als API geconfronteerd wordt met ernstige feiten die je voldoende bewezen acht, kan er beslist worden om hiervan aangifte te doen bij de politie. Raadpleeg waar mogelijk eerst de VJF API. Een gezamenlijke beslissing om een klacht neer te leggen bij de beslissing draagt de voorkeur weg.

De VJF API kan de club API te allen tijde bijstaan met raad en daad.

Als je zelf getuige bent van feiten van grensoverschrijdend gedrag die zich op dit moment voordoen, dien je het slachtoffer alle nodige hulp te verlenen, rekening houdend met je kennis en kunde. Dit kan erin bestaan dat je het slachtoffer opvangt, de nodige eerste hulp bij ongevallen aanbiedt of onmiddellijk gespecialiseerde hulpverlening zoekt, dan wel de hulpdiensten/veiligheidsdiensten contacteert.

Samenvatting van de aandachtspunten

- Discretie is geen geheimhouding. Discretie betekent dat je zorgvuldig bent met gevoelige informatie en dat je goed overweegt aan wie je deze informatie meedeelt.
- Deel enkel informatie mee aan de personen of instanties binnen de sportorganisatie die ter zake bevoegd zijn.
- Weet tot wie je je kan richten binnen de sportorganisatie. Zorg ervoor dat hieromtrent op voorhand duidelijke afspraken gemaakt zijn. Deze personen of instanties dienen zich tevens discreet op te stellen.
- Hou rekening met alle betrokkenen en belangen:
  - Een slachtoffer wil erkend worden en gehoord, maar wil tegelijk zijn of haar privacy gerespecteerd zien.
  - Een vermeende pleger heeft recht op verdediging, en zijn of haar schuld is pas een feit nadat er een bekentenis is of een uitspraak. Dus ook het recht op privacy en het recht op verdediging mag niet worden geschonden.
  - Een sportclub wenst haar interne werking en goede orde te verzekeren.
- Wanneer je zelf getuige bent van strafbare seksuele misdrijven, dien je het slachtoffer alle hulp te bieden die je op dat moment redelijkerwijze kan bieden.

Bijlage 2 : Doorverwijzing naar tucht

Wat?

Bepaalde feiten van seksueel grensoverschrijdend gedrag kunnen ook tuchtrechtelijk gesanctioneerd worden binnen de sportorganisatie.

Waarom?

Een tuchtprocedure is niet hetzelfde als een strafrechtelijke procedure. Een strafrechtelijke procedure wordt onderzocht door het parket of een onderzoeksrechter, waarna de zaak kan verwezen worden naar de correctionele rechtbank. Een tuchtrechtelijke procedure komt nooit voor een rechtbank, maar wordt behandeld door de bevoegde instantie binnen de sportorganisatie zelf.

De doelstelling van een tuchtprocedure is ervoor te zorgen dat de vermeende dader binnen de sportorganisatie gesanctioneerd kan worden voor de daden die hij/zij stelde wanneer deze bewezen worden. Een tuchtprocedure is met andere woorden een zuiver interne aangelegenheid binnen de sportorganisatie. Het regelt in hoofdzaak de relatie tussen de sportorganisatie en de vermeende pleger.

Een tuchtprocedure kan leiden tot een tuchtrechtelijke sanctie. Een dergelijke tuchtrechtelijke sanctie kan gaan van een verwittiging tot de uitsluiting uit de sportorganisatie. Het is belangrijk te weten dat een tuchtprocedure nooit kan leiden tot een gevangenisstraf of geldboete voor de pleger of een schadevergoeding die toegekend zou worden aan het slachtoffer.

Concreet

Hoe een tuchtrechtelijke procedure opgestart wordt, verschilt van sportorganisatie tot sportorganisatie. Informeer je hierover op voorhand. Het is mogelijk dat een tuchtinstantie pas gevat wordt zodra er een klacht is van het slachtoffer. Het is tevens mogelijk dat in het betrokken reglement voorzien wordt dat bijvoorbeeld het bestuur van de sportorganisatie zelf een tuchtrechtelijke procedure kan inleiden voor de bevoegde instantie.

Het is ook mogelijk dat het bevoegde orgaan binnen de sportorganisatie preventieve ordemaatregelen (ook bewarende maatregelen genoemd) neemt nog vóór er een tuchtrechtelijke procedure opgestart is. Dergelijke preventieve ordemaatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan in een verscherpt toezicht of de preventieve schorsing.

Bijlage 3 : Doorverwijzing naar hulpverlening

Wat?

Hier krijg je tips voor het doorverwijzen van zowel (mogelijke) plegers als voor de slachtoffers en andere betrokkenen; ook ouders, trainers, clubleden, ... kunnen nood hebben aan verdere begeleiding.

Waarom?

Als API is het een van je taken om te luisteren. Het is zeer belangrijk dat ze zich gehoord voelen en dat je met hen op de juiste manier over de feiten kan praten. Je bent als API echter geen hulpverlener. Het is belangrijk dat betrokkenen dit weten en dat ze informatie krijgen over waar ze wel terecht kunnen voor verdere begeleiding.

Tips voor het doorverwijzingsgesprek

- Zorg dat je op voorhand je opzoekingswerk hebt verricht en weet naar welke instanties je mogelijk kan doorverwijzen.
- Creëer een veilige ruimte en trek voldoende tijd uit. Zorg dat er een aparte ruimte voorzien is voor het gesprek en dat niemand jullie zal komen storen.
- Schets kort wat hulpverlening precies inhoudt voor hen; individuele gesprekken met een psycholoog, groepstherapie, zelfhulpgroepen, hulplijnen, ...
- Vraag waar zij nood aan hebben. Maak duidelijk dat je hen niets wilt opleggen, dat het aan hen is om te beslissen of en waar ze hulp zoeken. Jij bent er enkel om hen hierover te helpen nadenken.
- Vraag of ze graag de informatie meekrijgen om dan zelf contact op te nemen. Je kan aanbieden om samen te bellen voor een afspraak of om de eerste keer dat ze een afspraak hebben mee te gaan.
- Hulpverlening werkt niet als het wordt opgedrongen en niet iedereen heeft nood aan verdere begeleiding op dat moment. Het kan soms genoeg zijn om mee na te denken over wie in hun persoonlijke kring ze hierover kunnen aanspreken en duidelijk te maken dat ze op een later moment, wanneer ze wel de nood voelen aan doorverwijzing, steeds bij jou terecht kunnen.
- Noteer op voorhand enkele hulpverleningsinstanties (met wat extra uitleg en contactgegevens) en zorg dat je dit papier bij de hand hebt. Als betrokkenen aangeven op dit moment geen verdere hulpverlening te wensen, kan je het papier meegeven zodat ze zelf kunnen beslissen wat ze er mee doen nadien.

Bijlage 4 : Doorverwijzing naar politie/justitie - aangifte/burgerlijke partij/benadeeld persoon

Wat?

Wanneer feiten van seksueel grensoverschrijdend gedrag strafrechtelijk gesanctioneerd worden (zedendelicten), kan strafrechtelijk opgetreden worden. De doelstelling van het strafrecht strekt ertoe de maatschappij op zijn geheel te beschermen tegen handelingen die wettelijk niet toelaatbaar zijn in een samenleving.

Waarom?

Bij een strafrechtelijke procedure gaat de rechtbank na of de vermeende dader gestraft kan worden voor de daden die hij/zij stelde.

Een strafrechtelijke procedure kan leiden tot een gevangenisstraf of geldboete of andere (alternatieve) sancties die opgelegd worden aan de dader, evenals een schadevergoeding die toegekend wordt aan eenieder die schade heeft geleden door het misdrijf (het slachtoffer) en zich burgerlijke partij stelde.

Concreet

Er zijn verschillende mogelijkheden om een strafrechtelijke procedure op te starten. Men kan zich:

- burgerlijke partij stellen bij de onderzoeksrechter, of
- een strafklacht neerleggen bij het parket, of
- een aangifte doen bij de politiediensten.

Een burgerlijke partijstelling zorgt ervoor dat een schadevergoeding kan toegewezen worden aan het slachtoffer ingeval de dader veroordeeld wordt. Het is aan te bevelen om zich te laten bijstaan door een advocaat, zelfs wanneer dit wettelijk niet vereist is.

Wanneer men enkel op de hoogte wenst te worden gehouden van een hangende procedure zonder zich burgerlijke partij te stellen (en dus zonder een schadevergoeding te vragen) kan men een verklaring van benadeelde persoon doen. Een dergelijke verklaring staat aan diegene die de verklaring aflegt toe om op de hoogte te blijven van de verschillende belangrijke fases en handelingen (seponering, verwijzing naar de raadkamer, vaststelling voor de correctionele rechtbank,...) in de strafrechtelijke procedure.

Bijlage 5 - Het Vlaggensysteem

Wat?

Het Sensoa Vlaggensysteem helpt bij de inschatting van seksueel (grensoverschrijdend) gedrag, het bespreekbaar maken van en het gepast reageren op situaties. Het bestaat uit 6 beoordelingscriteria (zie stuurwiel) en 4 vlaggen, een normatieve lijst en situatietekeningen die als discussiemateriaal kunnen gebruikt worden.

Waarom?

De API heeft als taak mee te helpen een inschatting te maken van de ernst van de situatie. Daartoe zal er met meerdere betrokkenen een gesprek moeten plaatsvinden, waarbij de kennis van het vlaggensysteem kan helpen. In de logica van het Vlaggensysteem is het ook mogelijk om een advies te geven over de mogelijke reactiewijze of actie, die een bestuur kan ondernemen.

Meer informatie?

Sport, een spel met grenzen. Omgaan met lichamelijk of seksueel grensoverschrijdend gedrag via het vlaggensysteem (www.sportmetgrenzen.be).

De criteria voor beoordeling

Bij het inschatten van seksueel gedrag baseert het Sensoa Vlaggensysteem zich op een aantal fundamentele criteria of maatschappelijke waarden, die ook onderliggend zijn aan rechten, wetten, maatschappelijke conventies e.d., en als uitgangspunt nemen dat het gedrag geen schade mag berokkenen, noch aan de persoon zelf, noch aan andere betrokkenen. Er wordt hierbij steeds vertrokken van diegene die verantwoordelijk is voor het gedrag.

Op basis van zes criteria wordt aan het gedrag (of de gevoelens en gedachten) een vlag toegekend. Als alle criteria oké zijn (en alleen dan) krijgt het gedrag een groene vlag. Afhankelijk van het aantal criteria dat niet oké is en de ernst van de overschrijding krijgt het gedrag een gele, rode of zwarte vlag toegekend.

- **Wederzijdse toestemming**

Een eerste criterium om seksueel grensoverschrijdend gedrag te duiden, is wederzijdse toestemming. Dit betekent dat beide partijen met volle bewustzijn moeten instemmen. Als de ene partij de andere in het ongewisse laat, misleidt, bedriegt of overrompelt, kan je dus niet van toestemming spreken.

- **Vrijwilligheid**

Er is sprake van onvrijwilligheid wanneer een kind/jongere seksuele dingen doet of toe staat die hij/zij niet wil. Of wanneer hij/zij een ander daartoe dwingt, overhaalt of onder druk zet. Onder onvrijwilligheid vallen ook vormen van subtiele dwang en druk, zoals iemand overhalen tot seks en manipulaties waarvan jongeren zich pas later bewust kunnen worden. Onvrijwilligheid kan dus gaan van verleiding, beloning en beloftes tot dreiging, chantage en geweld.

- **Gelijkwaardigheid**

‘Gelijkwaardigheid’ betekent dat er een zeker evenwicht moet zijn tussen beide partijen op vlak van onder meer leeftijd, kennis, intelligentie, aanzien, macht, levenservaring, rijpheid, status. In een seksuele interactie moeten beide partijen aan elkaar gewaagd zijn, zodat de een de ander niet overheerst. De kans op misbruik van macht en overwicht is reëel, zelfs onbewust.

- **Passend voor de ontwikkeling of leeftijd**

Gedrag dat passend is voor de leeftijd of ontwikkeling, betekent dat het kind of de jongere seksueel gedrag laat zien dat voor zijn of haar leeftijd of ontwikkeling verwacht kan worden. Bij ontwikkeling denken we aan een stapsgewijs proces waarbij kinderen en jongeren tot altijd complexer en meer sociaal aanvaard gedrag in staat zijn.

Bij gebruik van het vlaggensysteem voor de beoordeling van gedrag van volwassenen, valt het criterium ontwikkeling weg.

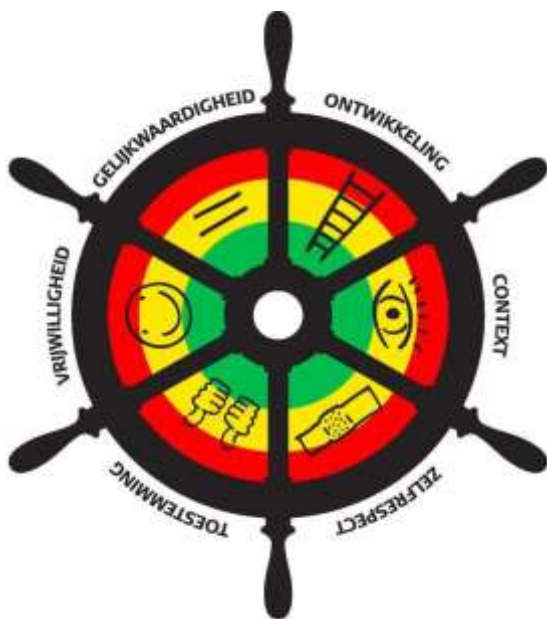
- **Gepast voor de context**

Gedrag is aanstootgevend als het andere mensen choqueert, tegen de borst stuit, beledigt. In een openbare ruimte waar ook anderen aanwezig zijn, gelden de regels van de ‘openbare zeden’. Meestal geldt dit voor het ontbloten van geslachtsdelen, borsten en het vertonen van expliciet seksueel gedrag (gebaren, woorden, bewegingen, tekeningen). Doet dit gedrag zich voor in intieme kring of in alle privacy, dan wordt niemand gestoord en is er geen ingrijpen nodig.

- **Zelfrespect**

Met het criterium zelfrespect bedoelen we dat het van belang is dat het kind of de jongere zichzelf geen schade berokkent. Seksueel gedrag kan schadelijk zijn voor het kind of de jongere zelf op fysiek, psychologisch of sociaal vlak. Het kind of de jongere kan zichzelf vernederen, pijn doen, zich begeven in risicosituaties zonder goed te weten wat de eigen wensen en grenzen zijn. De jongere kan risicoseks hebben, zich blootstellen aan gevaar en misbruik.

Het stuurwiel

De Vlaggen

Tips bij de indeling in vlaggen :

- Start altijd met de beoordeling door het doorlopen van de criteria
- Doorloop de lijst van de specifieke kenmerken per vlag
- Argumenteer mogelijke afwijkingen in de beoordeling. Is er reden om aan te nemen dat voor deze kinderen een strengere of minder strenge beoordeling noodzakelijk is?
- Strenger: kinderen zijn kwetsbaarder, hebben tijdelijk een betere bescherming nodig, de situatie is onbetrouwbaar.
- Minder streng: jonge leeftijd of gebrekkig inschattingsvermogen, kind ervaart een moeilijke periode, imiteert gedrag van anderen, of heeft zich laten verleiden om mee te doen.

Groene vlag: aanvaardbaar en positief seksueel gedrag

Er is sprake van groen (acceptabel) gedrag wanneer er (1) een duidelijke wederzijdse toestemming is, (2) geen enkele vorm van druk of dwang en (3) beide partijen gelijkwaardig zijn. Het gedrag moet voorts (4) ook bij leeftijdsgenoten geobserveerd worden en (5) mag niet aanstootgevend voor anderen of (6) schadelijk zijn voor het kind of de jongere zelf zijn.

Gele vlag: occasioneel licht grensoverschrijdend gedrag

Er is sprake van geel (licht grensoverschrijdend) gedrag als er ofwel (1) geen duidelijke wederzijdse toestemming is of (2) als er lichte dwang of druk gebruikt wordt, of (3) als er sprake is van lichte ongelijkwaardigheid op het vlak van leeftijd, rijpheid, intelligentie. Ook (5) licht aanstootgevend (onbeleefd) gedrag en (6) gedrag dat zelfbeschadigend kan zijn of (4) niet helemaal leeftijdsadequaat is, wordt bij geel gedrag onderverdeeld. Daarnaast is gele vlag ook een '*pas-op-situatie*': er is potentieel gevaar of negatieve beleving door betrokkenen, er kan een potentieel risico zijn indien de situatie blijft aanhouden (bijvoorbeeld negatieve gevoelens bij eigen lichaam).

Rode vlag: zorgwekkend grensoverschrijdend gedrag

Men spreekt over rood (ernstig grensoverschrijdend) gedrag als er (1) geen duidelijke toestemming is van beide betrokkenen of (2) als er gebruik gemaakt wordt van manipulatie, chantage of macht om een seksueel contact af te dwingen of (3) als er sprake is van een grote ongelijkwaardigheid tussen de betrokkenen. Als ernstig grensoverschrijdend wordt eveneens beschouwd: (5) gedrag dat beledigend of kwetsend is voor anderen, (6) gedrag dat fysieke, emotionele of psychologische schade veroorzaakt en (4) seksueel gedrag dat bij de meeste kinderen of jongeren pas op latere leeftijd wordt geobserveerd.

Zwarte vlag: zwaar seksueel grensoverschrijdend gedrag

Er is volgens het Sensoa Vlaggensysteem sprake van zwart (zeer ernstig grensoverschrijdend) gedrag als er (1) duidelijk geen toestemming is van beide betrokkenen of (2) als het seksueel contact wordt afgedwongen met dreigementen, agressie of geweld of (3) als er een grote ongelijkwaardigheid is tussen beide partijen. Ook als het gedrag (5) zwaar aanstootgevend is, (6) zware fysieke, emotionele of psychologische schade tot gevolg heeft of (3) totaal niet overeenstemt met wat op die leeftijd gebruikelijk is, spreekt men over zwart gedrag.

Als er al eerder sprake was van rood gedrag en er werd toen op een goede manier tussengekomen, zodat men ervan kan uitgaan dat de betrokkene zou moeten weten dat dit grensoverschrijdend is, spreken we ook over een zwarte vlag.

Bijlage 6 : Wegwijzer soorten hulpverlening

Wat ?

Deze wegwijzer bevat basisinformatie over de externe instanties die aanspreekbaar en/of ondersteunend kunnen zijn bij het realiseren van een kwaliteits-, preventie- en reactiebeleid rond lichamelijke en seksuele integriteit in jouw club.

Waarom ?

Het is essentieel te weten op welke externe instanties je een beroep kan doen voor vorming, antwoorden en advies en bij welke instanties je terecht kan voor een melding van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Wanneer ?

De wegwijzer kan ondersteunend zijn bij:

- het opmaken van een beleid omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag
- het reageren op een vermoeden, onthulling of vaststelling van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

- *Meer informatie?*

- www.slachtofferzorg.be
- www.seksueelgeweld.be

- *Dringende Hulp – Bel 101 of 112*

Bij een levensbedreigende situatie: bel de politie op het nummer 101. Heb je dringend medische hulp nodig, bel dan onmiddellijk het alarmnummer 112.

- *Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK) – advies/informatie, hulpverlening en vorming (doelgroep kinderen)*

De VK's zijn een aanspreekpunt voor alle mogelijke situaties van geweld op kinderen. De vragen kunnen komen van hulpverleners alsook van burgers die al dan niet verwezen zijn door de hulplijn 1712 (zie verder). Samen met de contactnemer schatten zij de ernst van de situatie en de noden in.

Elke Vlaamse provincie en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft een Vertrouwenscentrum Kindermishandeling.

- Het VK kan via de hulplijn 1712 gecontacteerd worden.
- De contactgegevens van het VK in jouw provincie vind je via www.kindermishandeling.be. Aangezien er regionale verschillen mogelijk zijn in het aanbod van de VK's, is het aangeraden op voorhand ter informatie contact op te nemen.

- *Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) – advies/informatie, hulpverlening en vorming (doelgroep (jong)volwassenen)*

Wanneer de betrokkenen bij een situatie van seksueel grensoverschrijdend gedrag of seksueel misbruik volwassenen zijn, kan men zich voor advies of hulp richten tot een Centrum voor Algemeen Welzijnswerk.

Er zijn 11 CAW's in Vlaanderen en Brussel. In elke regio zijn er één of meer onthaalpunten waar men terecht kan voor informatie, advies, opvang, praktische hulp, crishulp en begeleiding. Er is ook een specifiek onthaal voor jongeren (tot 25 jaar) in het jongerenadviescentrum (JAC).

- Het CAW kan gecontacteerd worden via de hulplijn 1712.
- Surf naar www.caw.be voor de contactgegevens van een centrum in de buurt.
- De CAW's zijn telefonisch bereikbaar tijdens de kantooruren op het nummer 078/150.300. Je kan ook mailen, chatten, langskomen of een afspraak maken.
- Jongeren kunnen met het JAC contact opnemen via www.jac.be.

- *Hulplijn 1712 – advies/informatie en doorverwijspunt naar hulpverlening*

1712 is voor de burger de hulplijn bij uitstek voor alle vormen van geweld, misbruik en kindermishandeling. De hulplijn 1712 is er dus voor de burger, en hiernaar kan je dus vraagstellers steeds doorverwijzen.

Via 1712 word je vlot doorverbonden met het meldpunt van de provincie van waaruit je belt. De hulplijn kan op werkdagen worden gebeld van 9 tot 17u. Er is een doorlopende receptiedienst en personen die buiten de openingsuren bellen, krijgen de boodschap dat ze contact kunnen opnemen met Tele-Onthaal op het gratis nummer 106.

Wat doet 1712?

- het beluistert het verhaal van het slachtoffer, de pleger, een betrokkene of derde en probeert de vraag samen met de beller helder te krijgen;
- het bekijkt samen met de beller de mogelijkheden om iets met die bezorgdheid of verontrusting te doen, vertelt wat je rechten zijn, en geeft advies;
- het helpt om de juiste informatie te zoeken;
- het maakt de beller wegwijs in de wereld van justitie en hulpverlening en
- het kan de beller, als dat gewenst is of aangewezen, doorverwijzen naar gespecialiseerde hulpverlening in de buurt (een centrum algemeen welzijnswerk zijn, een vertrouwenscentrum kindermishandeling, politie, justitie.)

Meer informatie is terug te vinden op www.1712.be

- *Federatie-arts / sportarts / huisarts – advies/informatie en hulpverlening*

De huisarts van een slachtoffer of pleger of de (sport)arts van de sportorganisatie kan een goed aanspreekpunt zijn voor advies bij een situatie of voor (medische) hulpverlening. De huisarts of sportarts zal indien nodig of gewenst doorverwijzen naar meer gespecialiseerde hulp.

- *Centrum Ethiek in de Sport (ICES) vzw - vorming en advies/informatie*

Het Centrum Ethiek in de Sport vzw (ICES) is een door de Vlaamse minister van Sport erkende organisatie voor beleidsondersteuning en praktijkontwikkeling op het gebied van ethisch sporten. ICES informeert, stimuleert en ondersteunt de Vlaamse sportsector om actief te investeren in ethische thema's die belangrijk zijn bij een kwaliteitsvolle sportbeoefening. Het wil een kenniscentrum zijn, waar informatie vergaard en verspreid wordt, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en good practices, en dat begeleiding en opleiding aanbiedt aan alle actoren in de sport. ICES ondersteunt en begeleidt in preventie en vorming rond het thema integriteit.

- Zie ook fiche 15
- Meer informatie op www.ethischsporten.be
- www.ethischsporten.be/ondersteuningSGG
- Instrumenten en vormingsaanbod rond integriteit op www.sportmetgrenzen.be

- *Zorgcentrum na seksueel geweld – hulpverlening, melding, rechtsbijstand*

In Brussel, Gent en Luik zijn sinds november 2017 hulpcentra geopend voor slachtoffers van seksueel geweld. In de centra werken hulpverleners samen met politie en justitie. Zo kunnen slachtoffers op één plaats aangifte doen en de nodige medische, psychosociale en gerechtelijke bijstand krijgen. De centra zijn verbonden aan een ziekenhuis en zijn permanent (24/7) beschikbaar. Een netwerk van specialisten op medisch, psychologisch, politieel en juridisch vlak staat klaar.

- <https://www.seksueelgeweld.be/>
- UZ Gent: 09/332.80.80, zsg@uzgent.be, <https://www.uzgent.be/nl/zorgaanbod/mdspecialismen/zorgcentrum-na-seksueel-geweld/Paginas/default.aspx>
- UMC St-Pieter Brussel : 02/535.45.42, CPVS@stpierre-bru.be, <https://www.stpierre-bru.be/nl/diensten/gynaecologie-verloskunde/320-hoogestraat/zorgcentrum-na-seksueel-geweld-1>
- Luik: 04/284.35.11, cpvs@chu.ulg.ac.be, https://www.chu.ulg.ac.be/jcms/c_554869/fr/home

- *Sensoa – vorming*

Sensoa ondersteunt organisaties bij de seksuele en relationele vorming van kinderen en jongeren met websites, brochures, educatief materiaal en vorming. Preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag maakt deel uit van de thema's die binnen seksuele vorming worden aangepakt. Sensoa geeft ook begeleiding bij het uitwerken van een eigen organisatiebeleid op vlak van seksualiteit en bij het ontwikkelen van onderdelen ervan. De leermiddelenbank van Sensoa biedt een breed aanbod van educatieve materialen voor relationele en seksuele vorming.

- Meer informatie vind je op de algemene website www.sensoa.be.
- Voor jongeren is er de website www.allesoverseks.be.
- Begeleiders vinden meer informatie op www.seksuelevorming.be.
- Op de website www.seksualiteit.be vind je informatie over seksualiteit voor het grote publiek.

- *Child Focus – advies/informatie en vorming*

Child Focus is de Stichting voor vermiste en seksueel uitgebuite kinderen. Child Focus beheert het burgerlijk meldpunt voor beelden van seksueel misbruik van kinderen en heeft een aparte hulplijn over veilig internet.

- Iedereen met vragen in verband met seksuele uitbuiting en misbruik van minderjarigen kan terecht op het gratis noodnummer 116000 (24/24, 7/7).
- Beelden van seksueel misbruik van minderjarigen (kinderpornoografie) kunnen online gemeld worden via het burgerlijk meldpunt www.stopchildporno.be.
- Voor informatie, vragen en probleemmeldingen omtrent online veiligheid van minderjarigen is er www.clicksafe.be.
- Meer informatie op www.childfocus.be.

- *Justitiehuis – advies /informatie en rechtsbijstand*

Als je te maken krijgt met een gerechtelijke procedure en je bent op zoek naar informatie of advies, dan kan je bij een Justitiehuis terecht voor juridische eerstelijns hulp. Een justitiehuis stelt justitieassistenten en advocaten ter beschikking die je raad kunnen geven bij jouw juridisch probleem. De dienst slachtofferonthaal kan tussenkomen zodat je, als slachtoffer of als naastbestaande van het slachtoffer, de nodige aandacht krijgt tijdens de hele gerechtelijke procedure (vanaf de indiening van de klacht tot de strafuitvoering) en zodat je je rechten kan doen gelden. Elk gerechtelijk arrondissement heeft een of meer justitiehuizen.

- Meer informatie via www.justitiehuizen.be

- *Politie – melding/klacht*

Een aangifte van een geval van seksueel grensoverschrijdend gedrag of seksueel misbruik, of het indienen van een klacht (i.e. aangifte door het slachtoffer) kan bij de lokale politie. Dit hoeft niet in de woonplaats te gebeuren.

- In noodsituaties bel je de politie op het noodnummer 101.
- Via de website www.politie.be kan je de contactgegevens van de politiezones opzoeken.

- *Parket van de procureur des Konings (lokaal Parket) – melding/klacht*

Na een aangifte van een misdrijf bij de politie, wordt de procureur des Konings ingelicht. Een aangifte van een geval van seksueel grensoverschrijdend gedrag of seksueel misbruik kan ook rechtstreeks bij het parket.

- De contactgegevens van de parketten vind je via www.om-mp.be (onder contact).

- *Advocaat / Jeugdadvocaat - rechtsbijstand*

- Een advocaat kan adviseren bij een juridisch probleem.

- Een advocaat kan je bijstaan als bemiddelaar om problemen op een vertrouwelijke en vrijwillige manier op te lossen.
- Een advocaat helpt je wegwijs te raken in de steeds complexere regels van ons maatschappelijk leven.
- Een advocaat voert het proces voor de rechtbank en treedt op als woordvoerder voor mensen wier rechten bedreigd worden.
- Meer informatie op www.advocaat.be
- Meer informatie op www.jeugdadvocaat.be (Juridische bijstand voor kinderen en jongeren).
- *Stop it Now! – advies/informatie en hulpverlening (voor mensen met pedofiele gevoelens)*

Stop it Now! biedt ondersteuning aan mensen met pedofiele gevoelens en hun naasten. Stop it Now! biedt een luisterend oor, informatie, advies en ondersteuning aan personen die zich zorgen maken over hun gevoelens of gedrag naar minderjarigen, alsook aan hun naasten. Daarnaast wil Stop it Now! de stap naar de gepaste hulp – wanneer nodig - verkleinen.

- Meer informatie op www.stopitnow.be
- De hulplijn is vertrouwelijk, anoniem en gratis via 0800 200 50.

- *Universitair Forensisch Centrum – hulpverlening (voor plegers)*

Het Universitair Forensisch Centrum (UFC) doet dienst als steuncentrum inzake de begeleiding en behandeling van plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik. Enkele diensten zijn bovendien gespecialiseerd in hulp voor minderjarige plegers. Bij een aantal daarvan kan je enkel terecht na doorverwijzing door de jeugdrechtbank, maar er zijn er ook enkele waar minderjarigen – onder bepaalde voorwaarden – terecht kunnen voor hulp op vrijwillige basis.

- Meer informatie op www.ufc.be

- *Slachtoffer/daderbemiddeling – bemiddeling*

Wie betrokken is bij een strafrechtelijk dossier (als slachtoffer of dader, maar ook als familielid of hulpverlener) kan herstelbemiddeling vragen. Bij herstelbemiddeling gaan slachtoffer en dader, rechtstreeks of onrechtstreeks, met de hulp van een neutrale persoon het gesprek aan over de feiten, de achtergronden, de betekenis en de gevolgen van een misdrijf. De bemiddeling gebeurt vrijwillig en vertrouwelijk en wordt begeleid door bemiddelingsdiensten, erkend door de minister van Justitie.

Als een minderjarige plegger betrokken is, zijn er de diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandelingen, kortweg HCA-diensten, met een ambulante aanbod dat uitsluitend gericht is op minderjarige delictplegers.

HCA omvat 4 werkvormen:

- de slachtoffer-dader bemiddeling,
- het herstelgericht groepsoverleg,
- de gemeenschapsdienst en het leerproject.
- Meer informatie via www.moderator.be
- HCA diensten: www.jongerenwelzijn.be/contact/voorzieningen/

- *Bemiddeling in strafzaken – bemiddeling*

De procureur des Konings probeert via een bemiddeling in strafzaken een conflict te regelen zonder de tussenkomst van de rechter. Hij brengt de dader en het slachtoffer samen en probeert tot een regeling te komen om het conflict op te lossen en de schade te herstellen. De dossiers worden geselecteerd door de parketmagistraat. Zowel de dader als het slachtoffer zijn vrij om wel of niet deel te nemen aan de procedure.

- Meer informatie via een Justitiehuis op www.justitiehuizen.be

- *Erkennings- en Bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik – bemiddeling*

Slachtoffers kunnen steeds terecht bij de Erkennings- en Bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik. Slachtoffers kunnen er hun verhaal brengen en kunnen erkenning krijgen voor het leed dat hen destijds werd aangedaan. Deze commissie gaat daarnaast ook met het slachtoffer op zoek naar een manier om de pijn te verzachten.

- Slachtoffers kunnen via de hulplijn 1712 de weg vinden naar dit aanbod (www.1712.be).

- *Trefpunt Zelfhulp – hulpverlening*

Verschillende organisaties bieden zelfhulp en lotgenotencontact. De website van Trefpunt Zelfhulp vzw geeft een overzicht. Trefpunt Zelfhulp streeft ernaar om zelfhulpgroepen te versterken en de waarde van lotgenotencontact en ervaringsdeskundigheid te promoten.

- www.zelfhulp.be

Nuttige contacten	Vorming	Advies Informatie	Hulpverlening	Melding	Rechts bijstand	Nuttige contacten
Alarmnummer 101				x (acuut gevaar)		
Alarmnummer 112			x (medisch acuut gevaar)			
Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK)		x	x (minderjarigen)			
Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) Jongerenadviescentrum (JAC)		x	x (volwassenen) x (jongeren)			
Hulplijn 1712		x (burger)				
Federatie-arts / sportarts / huisarts		x	x			
Zorgcentrum na seksueel geweld			x	x	x	
ICES	x	x				
Sensoa	x					
Child Focus	x	x				

Justitiehuis		x			x	
Politie				x		
Parket				x		
Advocaat / jeugdadvocaat					x	
Stop it Now!		x	x (voor mensen met pedofiele			
Universitair Centrum	Forensisch			x (voor plegers)		
Moderator (slachtoffer-dader bemiddeling)						x
Bemiddeling in Strafzaken						x
Erkennings- en bemiddelingscommissi e historisch misbruik						x
Trefpunt Zelfhulp			x			

Bijlage 7 : Rapporteringformulier

- *Wat?*

Een case opvolgen rond (seksueel) grensoverschrijdend gedrag is niet eenvoudig. Je moet zorgvuldig en correct tewerk gaan. Daarom is het van belang om notities bij te houden van de ondernomen stappen. In een rapporteringsformulier kunnen verschillende zaken opgenomen worden: gegevens melder, slachtoffer, omschrijving, advies, verdere afspraken...

- *Waarom?*

Om een paar redenen is het goed om per melding een rapportering bij te houden.

- Om als API de case zelf goed te kunnen opvolgen, de contactgegevens te hebben, gestructureerd tewerk te gaan...
- Om (met toestemming van het slachtoffer al dan niet geanonimiseerd) de case te kunnen voorleggen aan de verantwoordelijken (bestuur club/federatie...).
- Om jaarlijks de belangrijkste info van alle cases door te geven, zodat er een totaalbeeld kan gevormd worden van de problematiek.

- *Notities*

Het is aan te raden om tijdens de behandeling van de case/melding het handelingsprotocol te volgen en per stap extra notities bij te houden voor eigen gebruik. Let op de discretieplicht, dus behandel deze notities met aandacht voor de privacy van alle betrokkenen.

	Datum + omschrijving
Fase 0 Melding Aanmeldingsvraag	Omschrijving van de melding
Fase 1 In kaart brengen van feiten Stappen om bijkomende informatie te krijgen	

<p>Fase 2 Inschatten van de ernst en advies opbouwen Ingewonnen extern advies</p>	
<p>Fase 2 Interne bespreking</p>	
<p>Fase 2 Formulering van een advies</p>	
<p>Fase 3 Uitvoeren van het advies Stappen in de verdere opvolging</p>	
<p>Fase 4 Nazorg en evaluatie</p>	
<p>Fase 5 Verbeteracties voor het beleid</p>	

Dit voorbeeld hieronder is een rapporteringsdocument die je als een case is afgesloten helemaal kan finaliseren. Het geeft jou als API een handig overzicht om te zien wat de kern van de situatie was en hoe het opgelost is geraakt.

MELDING : ..... OP ...../...../2019
GEGEVENS CLUB/SPORTORGANISATIE
Naam club/sportorganisatie: Naam club API / Bestuurder / verantwoordelijke: E-mailadres: Telefoon:
GEGEVENS MELDER
Naam: E-mail: Telefoon: Functie/betrokkenheid: ☐ Atleet ☐ Trainer ☐ Bestuurder ☐ Jurylid ☐ Ouder ☐ Supporter ☐ Andere:
BESCHRIJVING VAN HET PROBLEEM OF VRAAG
Datum/Periode: ☐ recent ☐ in het verleden ☐ niet geweten Herhaling: ☐ ja ☐ nee Plaats: Soort grensoverschrijdend gedrag: ☐ fysiek ☐ psychisch ☐ seksueel Aantal slachtoffers: ☐ één ☐ meerdere ☐ ongeweten Aantal plegers: ☐ één ☐ meerdere ☐ ongeweten Geslacht slachtoffer(s): ☐ man ☐ vrouw Leeftijd slachtoffer(s): ☐ jonger dan 12 ☐ 12-16 ☐ 16-18 ☐ 18-35 ☐ 35+ Rol slachtoffer(s): ☐ Sporter ☐ Trainer ☐ Bestuurder ☐ Official ☐ Ouder ☐ Supporter ☐ (para)medisch personeel ☐ Andere: Geslacht pleger(s): ☐ man ☐ vrouw Leeftijd pleger(s): ☐ jonger dan 12 ☐ 12-16 ☐ 16-18 ☐ 18-35 ☐ 35+ Rol pleger(s): ☐ Sporter ☐ Trainer ☐ Bestuurder ☐ Official ☐ Ouder ☐ Supporter ☐ (para)medisch personeel ☐ Andere:

Omschrijving situatie:

ADVIES

Advies opbouwen samen met: club   Federatie   1712   ICES   Andere:...

Advies doorgeven aan verantwoordelijken op datum: ...../...../2019

Algemene omschrijving van het advies:

RESULTAAT ADVIES

Het advies & de ondersteuning leidde tot:

- Geen verdere stappen (op vraag van slachtoffer, omdat het niet nodig was...)
- Interne stappen (binnen organisatie, bemiddeling tussen betrokkenen, preventieve schorsing, maatregelen...)
- Doorverwijzing naar hulpverlening
- Melding bij politie door slachtoffer/betrokkene
- Melding bij politie door club
- Melding bij tuchtrecht
- Andere: ....

REFLECTIE (hoe was het, ging het vlot, medewerking van verantwoordelijken, weerstanden...)

